

JAVNO PREDUZEĆE - KÖZVÁLLALAT - PUBLIC ENTERPRISE

PALIĆ·LUDAŠ

Kanjiški put 17a, 24413 Palić
tel: 024/763-121, fax: 024/763-474
e-mail: office@palic-ludas.rs
www.palic-ludas.rs www.ludas.rs

GODIŠNJI PROGRAM UPRAVLJANJA RIBARSKIM PODRUČJEM „LUDAŠ“ U OKVIRU SRP „LUDAŠKO JEZERO“

ZA 2021. GODINU

2020. novembar PALIĆ

Godišnji program upravljanja ribarskim područjem „Ludaš“ u okviru SRP „Ludaško jezero“ za 2021. godinu je usklađen sa Programom upravljanja ribarskim područjem „Ludaš“ za period 2018 – 2027. godine, Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Sl. glasnik RS“, br. 128/2014 i 95/2018 – dr. zakon) i pratećim podzakonskim aktima, Planom upravljanja SRP „Ludaško jezero“ za period 2018 – 2027 i sa uslovima zaštite prirode dobijenih od Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode (broj 03-2692/2 od 06.11.2020.).

SADRŽAJ

1. PROCENA BIOMASE I RIBOLOVNOG PRITISKA NA RIBLJI FOND NA OSNOVU GODIŠNJIH STATISTIČKIH POKAZATELJA ULOVA RIBOLOVACA I RIBARA Str. 3
2. DOZVOLJENI GODIŠNJI I DNEVNI IZLOV RIBE PO VRSTAMA Str. 6
3. DINAMIKA PORIBLJAVANJA RIBARSKOG PODRUČJA PO VRSTAMA I KOLIČINI RIBA, VREMENU I MESTU PORIBLJAVANJA, KAO I POTREBNA NOVČANA SREDSTVA Str. 7
4. MERE I NAČIN ZAŠTITE I ODRŽIVOG KORIŠĆENJA RIBLJEG FONDA Str. 7
5. PROGRAM EDUKACIJE REKREATIVNIH RIBOLOVACA Str. 11
6. SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE GODIŠNJEG PROGRAMA UPRAVLJANJA RIBARSKIM PODRUČJEM Str. 12

1. PROCENA BIOMASE I RIBOLOVNOG PRITISKA NA RIBLJI FOND NA OSNOVU GODIŠNJIH STATISTIČKIH POKAZATELJA ULOVA RIBOLOVACA I RIBARA

1.1. Procena biomase

Na osnovu dosadašnjih statističkih pokazatelja ulova ribolovaca pokazalo se da neznačan broj ribolovaca popunjava obrasce o ulovu i još manji broj njih dostavlja popunjen obrasce korisniku, prema tome ne predstavljaju dobar osnov za procenu biomase. Najbolje procene biomase daju istraživanja tokom izrade Programa upravljanja i rezultati monitoringa.

Jezero Ludaš

Prilikom uzorkovanja u decembru 2018. i martu 2019. godine za potrebe izrade programa upravljanja na jezeru Ludaš zabeleženo je 6 vrsta riba iz 6 rodova i dve familije: **Cyprinidae** (*Alburnus alburnus* – uklija, *Carassius gibelio* - srebrni karaš, *Cyprinus carpio* – šaran, *Pseudorasbora parva* - amurski čebačok i *Scardinius erythrophthalmus* - crvenperka), **Esocidae** (*Esox lucius* - štuka). U proteklih nekoliko godina vršeni su selektivni izlov (2016. godina) i istraživanje za potrebe izrade privremenog programa upravljanja (2017. godina) kada je konstatovano 5 vrsta koje ovim istraživanjem nisu detektovane: **Cyprinidae** (*Ctenopharyngodon idella* – amur, *Rutilus rutilus* - bodorka), **Centrarchidae** (*Lepomis gibbosus* – sunčanica), **Percidae** (*Perca fluviatilis* – bandar, *Gymnocephalus cernuus* - balavac). S obzirom da je prošao relativno kratak period između ranijih i sadašnjeg uzorkovanja smatramo da su navedene vrste još uvek prisutne u jezeru Ludaš, a da nisu registrovane zbog uzorkovanja u hladnijem periodu godine (decembar 2018. i mart 2019. godine). Trenutni diverzitet jezera Ludaš je dakle predstavljen sa **11 vrsta iz 11 rodova i 4 familije**. Najbrojnija je porodica šarana sa 7 vrsta, potom grgeča sa dva predstavnika, dok ostale familije imaju po jednog predstavnika.

Uzorci ihtiofaune prikupljeni su od strane hidrobiološke ekipe Departmana za biologiju i ekologiju Prirodno- matematičkog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu, pomoću akumulatorskog aparata za elektroribolov sa istosmernom-pulsirajućom izlaznom strujom, napona 400 V, snage 5 kW, prema evropskom standardu za elektroribolov "Water Analysis – Fishing with Electricity" (EN 14011; CEN, 2003) i stajaćim mrežarskim alatima promera oka od 35 do 60 mm ukupne dužine od 250 metara. Prilikom lova beležio se CPUE (Catch Per Unit Effort), broj jedinki ulovljenih u jedinici vremena (br. ind./sat). Procena produkcije izvršena je prema Čapmanu (Chapman, 1971). U tabeli 7. i na slici 7. mogu se videti lokaliteti uzorkovanja i vrste koje su lovljene na lokalitetima.

Za determinaciju pojedinih porodica, rodova i vrsta koristili su se standardni ključevi (Holčik, 1989; Simonović, 2001; Kottelat & Freyhof, 2007). Status ugroženosti vrsta određen je prema kriterijumima i kategorijama IUCN-a (IUCN 2017-2, IUCN Red List Categories: Version 3.1) i Leleku (1987).

Prilikom uzorkovanja za tačno određivanje lokaliteta uzorkovanja koristio se Globalni Pozicioni Sistem (GPS) uz pomoć uređaja Garmin GPSmap 60CSx. Masa jedinki merio se pomoću tehničke vage preciznosti 0.1g, marke Ohaus Navigator 2100. Totalna dužina (TL) i standardna dužina (SL) tela mereni se pomoću pomičnog merila sa nonijusom preciznosti 0.05 mm i ihtiometra.

Ekološkom analizom ribljeg naselja jezera Ludaš, u individualnom udelu, utvrđena je eudominacija alohtonih vrsta, srebrnog karaša (82,43%) i amurskog čebačoka (14,23%). Šaran je recedentan sa 1,35% učešća u individualnom udelu, dok su uklija, crvenperka i štuka subrecedentne. Ostalih 5 vrsta koje nisu zabeležene tokom istraživanja 2018. i 2019. godine smatramo subrecedentnim.

Sastav i struktura zajednice riba jezera Ludaš

R. br.	Takson	Abudanca (%)	Maseni udeo (%)	Biomasa kg/ha	Produkcija kg/ha
I Fam. Cyprinidae					
1.	<i>Alburnus alburnus</i> (uklija)	0.58	0.32	1.12	0.78
2.	<i>Carassius gibelio</i> (srebrni karaš)	82.43	62.68	220.01	154.01
3.	<i>Ctenopharyngodon idella</i> (amur)*	/	/	/	/
4.	<i>Cyprinus carpio</i> (šaran)	1.35	32.03	112.11	78.48
5.	<i>Pseudorasbora parva</i> (amurski čebačok)	14.29	0.70	2.45	1.71
6.	<i>Rutilus rutilus</i> (bodorka)*	/	/	/	/
7.	<i>Scardinius erythrophthalmus</i> (crvenperka)	0.97	1.33	4.65	3.25
II Fam. Centrarchidae					
8.	<i>Lepomis gibbosus</i> (sunčanica)*	/	/	/	/
III Fam. Percidae					
9.	<i>Perca fluviatilis</i> (grgeč)*	/	/	/	/
10.	<i>Gymnocephalus cernuus</i> (balavac)*	/	/	/	/
IV Fam. Esocidae					
11.	<i>Esox lucius</i> (štuka)	0.39	2.76	9.67	6.77
Ukupno		100	100	350	245

* vrste nisu zabeležene tokom uzorkovanja u decembru 2018. i martu 2019.

U masenom udelu dominira babuška sa 62%, dok je sledeći šaran sa 32%. Štuka je zastupljena sa oko 3%, dok su ostale vrste zastupljene sa oko 1% ili manje. Prosečna masa pojedinačnih primeraka šarana je bila 717g, dok je prosečna masa srebrnih karaša bila 23g. Stoga je šaran značajno zastupljen u masenom udelu uprkos maloj abudanci.

Od zabeleženih 11 vrsta 4 su alohtone i invazivne (srebrni karaš, amur, amurski čebačok i sunčanica). Ni jedna vrsta se ne nalazi na aneksima Bernske konvencije ili Okvirne direktive o staništima. Po IUCN klasifikaciji samo šaran je označen kao ranjiva vrsta (VU), dok su ostale pod niskim rizikom od izumiranja ili se njihov status ne određuje. Šaran, štuka i bandar se nalaze na Prilogu II pravilnika o retkim i zaštićenim vrstama, što znači da im je određena minimalna mera i imaju lovostaj u periodu mresta.

U poređenju sa istraživanjima iz 2008. godine kada je zabeleženo prisustvo 6 vrsta riba sada se beleži veći broj vrsta. Uklija, amur, sunčanica, balavac i štuka nisu konstatovane 2008. godine, dok se sada beleže. Takođe u masenom udelu je nešto opalo učešće bababuške, sa 75% 2008. godine, na 63% 2018. godine, dok se beleži porast u masenom udelu šarana, sa 18% na 32%.

Lokaliteti uzorkovanja

Lokalitet	Koordinate	Datum	Vrste
Ludaš – severni deo	46°6'11.43"N 19°49'17.66"E	12.12.2018.	srebrni karaš, crvenperka, uklija
Kanal Palić - Ludaš	46° 6'25.70"N 19°47'58.80"E	06.03.2019.	srebrni karaš, amurski čebačok
Kireš uzvodno od uliva	46° 6'32.00"N 19°50'3.04"E	06.03.2019.	srebrni karaš
Ludaš kod ustave	46° 6'9.32"N 19°50'36.54"E	06.03.2019.	srebrni karaš, crvenperka, amurki čebačok, štuka
Ludaš sredina	46° 5'16.16"N 19°49'48.36"E	07.03.2019.	srebrni karaš, crvenperka, amurki čebačok, šaran

Lokaliteti uzorkovanja

Zaključak

Na teritoriji celokupnog ribarskog područja „Ludaš“ može da se konstatuje sledeće:

Na osnovu postojećih podataka, možemo da zaključimo da se ihtiofauna u odnosu na ranije podatke pojavljuje sa većim brojem predstavnika.

Međutim, kvantitativno još uvek dominiraju alohtone/invazivne vrste - najveći udeo ima srebrni karaš -, ali primećuje se porast populacija autohtonih (npr. grgeč), pa čak i zaštićenih vrsta (npr. štika). Korisnik će voditi evidenciju o prisustvu strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta riba na ribarskom području, kao i o faktorima koji ugrožavaju ove vrste.

1.2. Ribolovni pritisak

Na svim delovima ribarskog područja po brojnosti i u masenom udelu apsolutno dominira alohtona – invazivna vrsta - srebrni karaš (*Carassius auratus*), dok su autohtone vrste (šaran - *Cyprinus carpio*, štika - *Esox lucius*) zastupljene sa malim brojem jedinki.

Prema prikupljenim podacima od rekreativnih ribolovaca i ribočuvara u 2020. godini se povećao ribolovni pritisak na autohtone vrste. Ribolovci su više puta bili uhvaćeni sa ulovom koji nije bio u skladu sa zakonskim i podzakonskim pravilima i protiv njih je korisnik podneo prekršajne prijave. Korisnik će raditi na edukaciji ribolovaca i na promociju zaštite autohtonih i zaštićenih ribljih vrsta, a paralelno će se pojačati i kontrola ribolovaca.

2. DOZVOLJENI GODIŠNJI I DNEVNI IZLOV RIBE PO VRSTAMA

Na osnovu desetogodišnjeg programa upravljanja ribarskim područjem i u skladu sa Naredbom o merama za očuvanje i zaštitu ribljeg fonda („Službeni glasnik RS”, br. 56/2015) i Naredbom o izmenama naredbe o merama za očuvanje i zaštitu ribljeg fonda („Sl. glasnik RS”, br. 94/2018), a uzimajući u obzir procenjeni prirast biomase autohtonih vrsta, prosečan broj sportskih ribolovaca na ribarskom području, kao i druge faktore koji deluju na brojnost i biomasu ribljeg fonda (krivolov, prirodni mortalitet, faktori sredine), utvrđuju se sledeće mere:

1. Trajno se zabranjuje ulov za sledeće vrste:
 - linjak - *Tinca tinca*
 - zlatni karaš - *Carassius carassius*
2. Privremeno se zabranjuje ulov za sledeće vrste riba, i to u periodu:
 - šaran - *Cyprinus carpio* od 1. aprila do 31. maja
 - smuđ - *Sander (Stizostedion) lucioperca* od 1. marta do 30. aprila
 - štika - *Esox lucius* od 1. februara do 31. marta
1. Zabranjuje se rekreativni ribolov svih vrsta riba tokom cele godine u vremenu od 21 do 3 časa u periodu letnjeg računanja vremena, a od 18 do 5 časova u periodu zimskog računanja vremena;
2. Zabranjuje se izlov štuke (*Esox lucius*) čija dužina je manja od 40 cm, šarana - *Cyprinus carpio* čija dužina je manja od 30 cm i smuđa (*Sander (Stizostedion) lucioperca*) čija dužina je manja od 40 cm;
3. Prilikom obavljanja rekreativnog ribolova ograničava se dnevni ulov **autohtonih vrsta** riba na najviše 5 kg po ribolovcu;
4. Prilikom obavljanja rekreativnog ribolova dozvoljen je neograničen lov svih alohtonih vrsta: sivog tolstolobika (*Arystichthys nobilis*), belog tolstolobika (*Hypophthalmichthys molitrix*), američkog somića (*Ictalurus nebulosus*), sunčice (*Lepomis gibbosus*), amurskog čebačoka (*Pseudorasbora parva*) i babuške (*Carassius (auratus) gibelio*);
5. Godišnji izlov šarana (*Cyprinus carpio*) za celo ribarsko područje ograničava se na 70 t.

Prosečna ihtioprodukcija ribarskog područja u okviru SRP "Ludaš", iznosi oko 350 kg/ha, što godišnje određuje realan produkcionu kapacitet od oko 245 kg/ha. Dozvoljeni godišnji i dnevni izlov ribe na delu ribarskog područja prikazan je u tabeli

Od konstatovanih vrsta prilikom uzorkovanja jedna četiri vrste su bile alohtone. Vraćanje alohtonih vrsta u ribolovnu vodu je zabranjeno, a odnošenje dozvoljeno u neograničenim količinama. Udeo srebrnog karaša, koji je i najzastupljenija alohtona vrsta, u ukupnoj biomasi je oko 220 kilograma po hektaru.

Dozvoljeni godišnji i dnevni izlov ribe na ribarskom području u okviru SRP „Ludaš”

Vrsta	Dozvoljeni godišnji izlov po vrstama (u kilogramima)	dozvoljeni dnevni izlov po vrstama (u kilogramima)
šaran	13.344,6	78,5
grgeč	1.983,0	11,7
uklija	849,7	5
bodorka	849,7	5
crvenperka	849,7	5
balavac	849,7	5
štuka	849,7	5
smuđ	849,7	5

3. DINAMIKA PORIBLJAVANJA RIBARSKOG PODRUČJA PO VRSTAMA I KOLIČINI RIBA, VREMENU I MESTU PORIBLJAVANJA I POTREBNA NOVČANA SREDSTVA

U skladu sa Programom upravljanja ribarskim područjem „Ludaš“ u okviru SRP „Ludaško jezero“ za period 2018-2027. godine, planira se poribljavanje na teritoriji ribarskog područja u 2021. godini.

Prema programu poribljavanje bi trebalo izvršiti sa:

Jezero Ludaš
50 kg štika
5 smuđevih gnezda
20 kg linjak
čikov 200 jedinki

Uspešnost realizacija plana poribljavanja će se zavisiti od ponude tržišta, npr. po našim saznanjima linjaka i čikova nema na tržištu. U tom slučaju o supstituciji drugom vrstom/vrstama će se odlučiti nakon stručne procene stanja ihtiofaune ribolovnog područja, što će se prikazati kroz monitoring rezultata koja se takođe planira za 2021. godinu. Tražićemo i mišljenje, tj. preporuke Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode.

Poribljavanje će se sprovesti u jesen (oktobar-decembar) 2021. godine, a u skladu sa hidrološkim i vremenskim prilikama u tom periodu.

Poribljavanje će se realizovati u skladu sa *Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda* („Sl. glasnik RS“, br. 128/2014 i 95/2018 - dr. zakon) i *Pravilnikom o uslovima koje mora da ispunjava matrijal za poribljavanje* („Sl. RS“, broj 86/2018).

Za ovu namenu predviđena su sredstva u iznosu od 150.000,00 dinara.

4. MERE I NAČIN ZAŠTITE I ODRŽIVOG KORIŠĆENJA RIBLJEG FONDA

Zaštita ribarskog područja odvija se na osnovu *Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda* („Sl. glasnik RS“, br. 128/2014 i 95/2018 - dr. zakon), *Zakona o zaštiti prirode* („Sl. glasnik RS“, br. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - ispr., 14/2016 i 95/2018 - dr. zakon), *Uredba o zaštiti Specijalnog rezervata prirode „Ludaško jezero“* („Službeni glasnik RS“, br. 30/06), kao i ostalim propisima vezanim za upravljanje zaštićenim i ribarskim područjima.

4.1. Praćenje kvaliteta vode i mulja, identifikacija izvora zagađivanja

Zavod za javno zdravlje Subotica obavlja kontinuirano praćenje kvaliteta vode i mulja mesečnom dinamikom, a u slučaju potrebe i češće. Program se finansira iz budžeta Grada Subotice.

U saradnji sa nadležnim institucijama, identifikacija izvora zagađivanja i definisanje mera na zaštiti ribolovnih voda će se vršiti kontinuirano i odrediće se neophodne mere i postupci u eventualnim akcidentnim situacijama.

4.2. Praćenje osnovnih parametara

Stručna služba Upravljača po potrebi prati sledeće parametre: temperatura vode i vazduha, rastvoreni kiseonik u vodi (mg/l i zasićenost-%), pH vrednost vode, elektroprovodljivost. Za praćenje ovih parametara koristi se multiparametarski aparat Multi 3630 IDS Set G.

4.3. Monitoring ribarskog područja

Planira se realizacija monitoringa ribarskog područja u 2021. godini u skladu sa Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda fonda ("Službeni glasnik RS", broj 128/2014 i 95/2018-dr.zakon) i Programom upravljanja ribarskim područjem „Ludaš“ za period 2018 – 2027. godine radi praćenja stanja ribljeg fonda u ribolovnim vodama.

Na osnovu rezultata monitoringa korisnik ribarskog područja „Ludaš“ će predložiti izmene i dopune Programa upravljanja ribarskim područjem „Ludaš“ za period 2018 – 2027. godine.

4.4. Monitoring čikova (*Misgurnus fossilis*)

Čikov (*Misgurnus fossilis*) je strogo zaštićena vrsta ribe u Srbiji. U ekstremnim uslovima, čak i bez vode, može preživeti gde bi svaka druga riba uginula. Uz pomoć crevnog sistema, preko kože, apsorbuje kiseonik iz vazduha svarajući rezerve, te ukopan u mulju opstaje i po više meseca. Veoma je bitna vrsta u ekosistemu, jer se hrani sitnim beskičmenjacima i najsitnijim hranljivim ostacima s adna. Važna je karika u lancu ishrane kako drugih riba tako i barskih ptica.

U cilju njegovog očuvanja, usled nedovoljne istraženosti potencijalnih lokaliteta/staništa na našim zaštićenim područjima, kao i njihove zaštitne zone, veoma je bitno da se vodene površine istraže i monitoringom dokaže prisustvo i brojnost ove strogo zaštićene vrste.

Evidentiranje potencijalnih staništa, detekciju i monitoring čikova će kontinuirano obavljati ribočuvar i stručni saradnik u saradnji sa naučnim institucijama i Pokrajinskom zavodom za zaštitu prirode.

4.5. Uklanjanje mehaničkih nečistoća

Stalna aktivnost Upravljača. Obavlja se prema potrebi. Aktivnosti se svode na iznošenje čvrstog otpada iz jezera i kanala (pet ambalaža i drugi otpad koji dospeva u vodu i na obalu). Otpad se sakuplja u džakove, stavlja na čamce, iznosi iz jezera i odnosi na deponiju. Tokom letnjih meseci i trajanja Međunarodnih volonterskih radnih kampova, Upravljač zajedno sa volonterima svake godine sprovodi aktivnost organizovanog iznosa otpada iz jezera.

4.6. Uklanjanje submerzne vegetacije

Uklanjanje submerzne vegetacije Upravljač obavlja po potrebi, isključivo na lokacijama koje su predviđene za rekreativne aktivnosti na jezeru Ludaš. Planirano je da se aktivnosti na uklanjanju submerzne vegetacije značajno smanje i da se sprovede samo na mestima gde to narušava atraktivnost jezera Ludaš (u turističkom smislu) i protok vode u sistemu. Ideja je da se uspostavi ekološka ravnoteža u sistemu – omogući submerznoj vegetaciji da ona obavlja fotosintezu na račun cijanobakterija i algi.

4.7. Pravljenje „odušaka“ na ledu

Tokom trajanja zimskih meseci – po potrebi – sprovede se aktivnosti otvaranje odušnih otvora na ledu u blizini prirodnih zimovnika riba. Odušni otvori se prave kako bi se eliminisali gasovi, koji su zbog sloja leda na površini jezera, prisutni u znatno većoj koncentraciji od optimalne, a koja bi dovela do poremećaja u metaboličkim procesima živog sveta u jezeru, čak i do uginuća pojedinih grupa organizama.

Površina otvora je u proseku 6 x 2 metra.

Sve aktivnosti će realizovati ribočuvarska služba Korisnika ribarskog područja, uz koordinaciju stručne službe Upravljača na zaštićenom području, a uz pomoć lokalnih zajednica (MZ Hajdukovo, MZ Šupljak).

4.8. Obeležavanje ribarskog područja

Ribarsko područje „Ludaš“ je početkom 2018. godine obeleženo u skladu sa Pravilnikom o načinu obeležavanja granica ribarskog područja (*"Sl. glasnik RS", br. 16/2016*). Održavanje i zamena tabli je redovna aktivnost Upravljača i sprovodi se prema potrebi.

Aktivnosti na izradi hidrološke karte ovog područja sa režimima zaštite i obeležavanjem posebnih staništa riba će se nastaviti, kao i aktivnosti na uvođenju GIS tehnologije u operativni rad za ihtiofaunu (prikupljanje podataka koja će poslužiti kao osnova za operativni rad u GIS-u).

4.9. Saradnja sa nadležnim institucijama

Saradnja sa nadležnim ustanovama i službama je stalna aktivnost korisnika ribarskog područja i Upravljača zaštićenih područja. Pored institucija na gradskom, pokrajinskom i republičkom nivou, Upravljač ima veoma dobru saradnju sa zaštićenim prirodnim dobrima i drugim ribarskim područjima u zemlji i inostranstvu.

4.10. Razvoj rekreativnog ribolova

Razvoj rekreativnog ribolova, sportskog ribolova i sportskog ribolovnog turizma Upravljač sprovodi u saradnji sa udruženjima sportskih ribolovaca kroz podršku organizovanja takmičenja u rekreativnom ribolovu na sekcijском, opštinskom, pokrajinskom i državnom nivou kao i veliki broj međunarodnih takmičenja u sportskom ribolovu.

4.11. Organizacija ribočuvarske službe

Javno preduzeće „Palić-Ludaš“ načelno raspolaže sa ribočuvarskom službom koja obavlja poslove nadzora i čuvanja ribljev fonda na teritoriji Ribarskog područja „Ludaš“.

U obavljanju službe, ribočuvar sve podatke beleži i u svoje dnevne izveštaje (terenska beleška), koji se naknadno unose u jedinstvenu interaktivnu bazu podataka čuvarske i ribočuvarske službe. Sve aktivnosti su evidentirane i postoje zapisi i u elektronskoj formi.

Pored narativnih dnevnih izveštaja, ribočuvar podnosi i fotodokumentaciju u vezi sa prekršajima, vođenju evidencije ulova, ili nekim drugim značajnim aktivnostima za ribarsko područje (fotografije manifestacija na ribarskom području, inspekcijских nadzora i slično).

Ribočuvarska služba Javnog preduzeća „Palić-Ludaš“ je organizovana u skladu sa Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljev fonda (*"Službeni glasnik RS", broj 128/2014 i 95/18-dr.zakon*) i Pravilnikom o uslovima i načinu organizovanja ribočuvarske službe i obrascu vođenja evidencije dnevnih aktivnosti ribočuvarske službe (*"Sl. Glasnik RS", br. 3/2016*).

Ribočuvarsku službu trenutno čini jedan licenciran ribočuvar (Pravilnik o o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje licence za ribočuvara, načinu vođenja registra izdatih licenci, kao i o sadržini i načinu vođenja registra privrednih ribara *"Sl. Glasnik RS", br. 2/2016 i 112/2017*).

Na osnovu ukupne veličine ribolovnih voda u RP „Ludaš“ (ukupna dužina obale je oko 36 km, ukupna površina ribolovnih voda je oko 350 ha), pristupačnosti obale, dosadašnjih iskustva ribočuvarske službe, optimalni broj radnih sata mesečno koji je potrebno za obavljanje zakonskih obaveza ribočuvara je 160-184 sati, to jest 20-23 radnih dana. Dodatno, pošto se strogo preporučuje kontrolisanje ribolovnih voda u različitim dobima dana, minimalni broj angažovanih ribočuvara trebalo bi da bude 2, uzimajući u obzir i problematiku zamene u slučaju odsutnosti čuvara zbog godišnjih odmora, bolovanja i ostalo.

Sedište ribočuvarske službe korisnika ribarskog područja je locirano u upravnoj zgradi sa sedištem na Paliću Kanjiški put br. 17a, a za smeštaj koristi objekte Vizitorskog centra „Ludaš“ u Hajdukovu (na obali Ludaškog jezera).

Ribočuvari će biti angažovani u okviru svog 8-časovnog radnog vremena u različito doba dana.

Organizacija rada ribočuvarske službe

Na osnovu *Pravilnika o uslovima i načinu organizovanja ribočuvarske službe i obrascu vođenja evidencije dnevnih aktivnosti ribočuvarske službe („Sl. glasnik RS”, br. 3/16)* broj ribočuvara se određuje u zavisnosti od: veličine i namene ribarskog područja, broja ribolovnih voda i njihovih karakteristika (dužina toka reka, površina stajaćih voda, pristupačnost), pritiska na riblji fond, procene rizika za svaku ribolovnu vodu, broja izdatih dozvola za rekreativni ribolov i dužine toka ribolovnih voda na kojima se obavlja privredni ribolov.

Organizacija redovnih kontrola na ribolovnoj vodi Ludaško jezero u okviru SRP „Ludaško jezero“ (u zavisnosti od pritiska na riblji fond može da se menja):

Broj ribočuvara = 1

Minimalan broj sati rada (mesečno) po ribočuvaru = 160.

Angažovani ribočuvar po potrebi će raditi i na drugim ribarskim područjima gde je korisnik JP „Palić-Ludaš“.

U uslovima vanrednih kontrola broj ribočuvara i broj časova rada prilagođavaće se trenutnim potrebama.

Ova služba je dobro opremljena tehničkim sredstvima (terenskim vozilima, čamcima sa motorima, sredstvima veze i dr.) i veoma mobilna.

Osnovni zadaci ribočuvara:

- ribočuvari obilaze teren i opominju posetioce radi sprečavanja nastanka prekršaja,
- ostvaruje saradnju sa lokalnim stanovništvom i
- prijavljuju nelegalne radnje.

Po članu 11. Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Službeni glasnik RS”, broj 128/2014) ribočuvar ima svojstvu službenog lica. U obavljanju službe ribočuvari su dužni da kontrolišu sprovođenja pravila unutrašnjeg reda, da obavljaju poslove čuvanja ribolovnog područja (da redovno vode dnevnik obilasaka i da beleže nepravilnosti, zapisnički konstatuju nelegalne radnje). Kada ribočuvar, koji koristi aktivnu legitimaciju u obavljanju službe, ustanovi da je učinjena radnja suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili kad postoji opravdana sumnja da je učinjen prekršaj, odnosno krivično delo, ovlašćen je na osnovu zakona da:

- legitimise lice na ribarskom području
- izvrši pregled plovila
- privremeno oduzme predmete ili alate kojima je izvršen prekršaj ili krivično delo i predmete koji su nastali ili pribavljeni izvršenjem takvog dela i da sve predmete preda Upravljaču, o oduzimanju ulova ili tovara čuvar izdaje potvrdu.
- za lica bez ličnih isprava ili lica koja odbijaju da saopšte svoje lične podatke, a zatečena su u vršenju prekršaja ili krivičnog dela utvrdi identitet uz asistenciju lica u organu unutrašnjih poslova.
- o oduzimanju ulova ili tovara čuvar izdaje potvrdu.

Na osnovu Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Službeni glasnik RS”, broj 128/2014 i 95/2018-dr.zakon) i Pravilnika o načinu određivanja i visini naknade štete

nanete ribljev fondu ("Službeni glasnik RS", broj 3/2016) propisana je visina naknade štete koje su prouzrokovane od strane pravnih i fizičkih lica.

Predmetno ribarsko područje se nalazi unutar granica zaštićenog područja te je Upravljač i ribočuvar kao zaposleni kod Upravljača, u skladu sa članom 68. Zakona o zaštiti prirode obavezan da planira i realizuje aktivnosti na prezentaciji i popularizaciji zaštite i očuvanja faune riba i drugih prirodnih vrednosti.

Edukacija ribočuvara je važan zadatak koji omogućava kvalitetnije čuvanje i komunikaciju ribočuvara sa rekreativni ribolovcima na ovom ribarskom području. Preporuka je da se organizuje škola Hidrobiologije i Ihtiologije u cilju praćenja i razumevanja promena i dešavanja na ribolovnoj vodi u saradnji sa stručnjacima sa Departmana za biologiju i ekologiju, Univerziteta u Novom Sadu.

4.12. Selektivni izlov

Ne planira se selektivni izlov alohtonih/invazivnih vrsta riba tokom 2021. godine.

5. PROGRAM EDUKACIJE REKREATIVNIH RIBOLOVACA

Prema članu 43. Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljev fonda korisnik je dužan da sprovedi edukaciju rekreativnih ribolovaca, a nadležni ministar bliže propisuje obim i sadržaj programa edukacije.

Prema Pravilniku o obimu i sadržini programa edukacije rekreativnih ribolovaca („Sl. glasnik RS“, br. 3/2016) Korisnik ribarskog područja, u skladu sa zakonom, sprovedi edukaciju ribolovaca na ribarskom području tako što:

- 1) organizuje edukativne skupove (seminare, predavanja, tematske sastanke) sa ribolovcima, najmanje dva puta godišnje;
- 2) dostavlja odgovarajući edukativni materijal ribolovcima, tokom godine;
- 3) pruža informacije putem sredstava javnog informisanja (novine, radio, televizija, internet) tokom godine;
- 4) svakodnevno pruža informacije kroz aktivnosti ribočuvarske službe na terenu u toku kontrola na ribarskom području.

Korisnik može sprovoditi i druge oblike edukacije ribolovaca na ribarskom području kroz: organizaciju „škola ribolova“, zajedničkih akcija sa organima jedinica lokalne samouprave i turističkim organizacijama, kao i druge aktivnosti.

Korisnik informiše ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine o planiranom edukativnom skupu, o datumu i mestu održavanja, temama sastanka, predavačima i učesnicima, najkasnije 15 dana pre početka skupa i dostavlja izveštaj o održanom edukativnom skupu.

Program edukacije sadrži: odredbe Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljev fonda, propise o merama za očuvanje i zaštitu ribljev fonda, propise o načinu, alatima, opremi i sredstvima kojima se obavlja rekreativni ribolov, obaveštenja o propisanim specifičnim uslovima zaštite ribljev fonda na ribarskom području (režime, ograničenja i zabrane ribolova, sastav ribljev fonda i dr), mere za unapređenje zaštite i održivog korišćenja ribljev fonda, tehnike ribolova, informacije o ribljim vrstama Republike Srbije i druge informacije koje su od interesa za rekreativne ribolovce koje su propisane internim aktima korisnika.

Edukaciju će sprovesti stručna služba Upravljača/Korisnika i ribočuvarska služba Korisnika, u saradnji sa predstavnicima sportskih i rekreativnih ribolovaca. Planira se održavanje 2 edukativna skupa tokom 2021. godine, a konkretne teme će se odrediti u zavisnosti od aktivnosti korisnika i zainteresovanosti ribolovaca.

6. SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE GODIŠNJEG PROGRAMA UPRAVLJANJA RIBARSKIM PODRUČJEM

Neophodna sredstava za sprovođenje Godišnjeg programa upravljanja ribarskim područjem "Ludaš" u okviru SRP "Ludaško jezero" kojom upravlja JP „Palić-Ludaš“ će biti obezbeđena prodajom ribolovnih dozvola i iz sopstvenih sredstava JP „Palić-Ludaš“.

Planirani prihodi za realizaciju
Godišnjeg programa upravljanja za 2021. godinu

Prihodi	
1. Distribucija dozvola za rekreativni ribolov	350.000,00
godišnje dozvole po ceni od 2.000,00 din (150 kom)	300.000,00
dnevne dozvole po ceni od 1.000,00 din (50 kom)	50.000,00
2. Sopstvena sredstva JP „Palić-Ludaš“	899.180,00
prihodi od ostvarivanja delatnosti JP „Palić-Ludaš“	699.180,00
Prenos sredstava iz 2020. godine	200.000,00
Ukupno	1.249.180,00

Planirani rashodi za realizaciju
Godišnjeg programa upravljanja za 2021. godinu

Rashodi	
Gorivo, mazivo, rezer. delovi i dr.	100.000,00
Zamena tabli za obeležavanje delova ribarskog	70.000,00
Bruto zarade i druga lična primanja	0,00
Edukacija ribolovaca	25.000,00
Štampanje dozvole sa selektivni ribolov	5.040,00
Štampanje obrazaca E-1	5.040,00
Naknada za koriš. ribar. područja	35.000,00
Naknada za distributere dozvola	17.500,00
PDV (dozvole)	52.500,00
Nabavka zaštitne i ostale prateće opreme za ribočuvare	200.000,00
Renoviranje ribarske kućice	249.920,00
Renoviranje osmatračnice	39.180,00
Materijalni troškovi praćenja osnovnih parametara vode	15.000,00
Monitoring	300.000,00
Poribljavanje	150.000,00
Ukupno	1.249.180,00